

TOSAMA

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965
List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no
Leto izhaja-
nja: XVI

Št. 11

GLASILO DELAVCEV TOSAME

november
1980

29. november

29. NOVEMBER 1943 — USTANO-
VITEV NOVE JUGOSLAVIJE

Za Titom in našimi narodi sta bili že dobri dve vojni leti nepri-
znavanja NOVJ kot tiste oborože-
ne sile, ki se v Jugoslaviji edina
bori proti fašističnim okupator-
jem. Zahodni zavezniki so poročali
večinoma o Mihajlovičevi kraljev-
ski vojski v domovini, nekaj časa
pa so to počeli tudi v ZSSR, ter
svetu prikrivali resnico o pravi na-
ravi Mihajlovičevih četnikov in
drugih izdajalcev.

Vendar so veliki idejnopolični
uspehi NOV in POJ do konca leta
1943 ustvarili dobre okoliščine za
pospešen notranji razvoj dežele,
še posebej za popolno izgradnjo
sistema oblasti in za postavitev te-
meljev nove države. Ob doseženi
stopnji razvoja osvobodilne vojne
in revolucije ni bilo brez central-
nih državnih organov oblasti več
mogoče voditi vojsko in velika
osvojenjena ozemlja, hkrati pa še
neposredno sodelovati z zavezniki.

Zato je bilo po odločitvi CK
KPJ dne 29. NOVEMBRA 1943 v
Jajcu zgodovinsko II. zasedanje
AVNOJ.

Na tem zasedanju se je AVNOJ
konstituiral v vrhovno zakonodaj-
no in izvršno predstavniško telo
narodov Jugoslavije. Na temelju
izčrpne analize in govora Josipa
Broza-Tita o rezultatih NOB in
njihnih perspektivah, o mednarod-
nem položaju in nadaljnjih nalogah
pa je sprejel AVNOJ deklaracijo
in daljnosežne zgodovinske sklepe.

S sklepi AVNOJ je Jugoslavija
postala demokratična federativna
država enakopravnih narodov. S
tem je bilo vsem narodom in na-
rodnostim, prav tako pa tudi na-
rodnostim manjšinam zagovljena v
skupni državi popolna enakopra-
vnost. Ustanovljen je bil »nacional-
ni komite« s tovarišem Titom na

čelu — ljudska revolucionarna ob-
last ki jej mela nalogo, da ukrene
vse potrebno za uspešno nadalje-
vanje vojne in utrjevanje ljudske
oblasti, organiziranje gospodarstva
na osvobojenem ozemlju, za vzpo-
stavitev zveze z zavezniki in da
pri zaveznikih doseže, da bodo pri-
znali v Jugoslaviji obstoječe sta-
nje.

Devet mesecev 1980

POSLOVANJE V PRVIH DEVE-
TIH MESECIH Z VIDIKA IZVAJA-
NJA STABILIZACIJSKEGA PRO-
GRAMA

Z ozirom na široko razpravo
ob devetmesečnem obračunu sena
tem mestu ne bi bilo umestno še
enkrat zadrževati s ponavljanjem
rezultatov poslovanja v preteklih
devetih mesecih, pač pa bo bolj
zanimivo pogledati, v kolikšni me-
ri so se odvijale dejavnosti znotraj
posameznih poslovnih funkcij v
smeri zastavljenega stabilizacijske-
ga programa. Tako bomo tudi naj-
laže spoznali tiste komponente na-
šega poslovanja, ki so imele naj-
močnejši vpliv na to, kakšen je
bil rezultat našega dela ob koncu
tretjega četrtletja.

Kadri

V stabilizacijskem programu je
bilo določeno, da se število zapo-
slenih v Tosami in letu 1980 ne sme
povečati za več kot za 1 % (oziro-
ma ne sme preseči števila 1040 v
celotni DO). Tega sklepa smo se
vestno držali v vseh treh glavnih
organizacijskih enotah (obeh TOZD
in DSSS), saj je bilo v TOZD Sa-
niteta ob koncu septembra zapo-

AVNOJ je na tem zasedanju
tovarišu Titu za njegove velike za-
sluge pri organiziranju in vodenju
NOVJ na predlog slovenske dele-
gacije, ki ga je prebral Josip Vid-
mar podelil naziv maršala Jugo-
slavije!

Drugo zasedanje AVNOJ je bil
eden najpomembnejših dogodkov
narodov. Sklepi so bili odločilnega
v NOB in sploh v zgodovini naših
pomena za smer in tok političnih
in vojnih dogodkov pri nas, ter za
uveljavitev narodnoosvobodilnega
gibanja v svetu.

Marta Drčar

slenih le 664 delavcev ali 2,4 %
manj kot določa SP, v TOZD Fil-
tri 85 delavcev ali 6,6 % manj kot
dovoljuje SP in v DSSS 265 de-
lavcev ali 1,5 % manj kot je zapi-
sano v SP.

Izrada razpoložljivega delovnega
časa je bila letos boljša kot lani
v istem obdobju, boljša kot je bi-
la planirana in v celoti v skladu
s stabilizacijskim programom. Pri
tem je potrebno še posebej omeni-
ti bolniško odsotnost, katera je bi-
la v vseh osnovnih organizacijskih
enotah nižja kot je bilo predvide-
no v stabilizacijskem programu (v
TOZD Saniteta 8,7 % — po SP je
bilo dopustno 9 %, v TOZD Filtri
7,2 % — po SP je bilo dopustno
8,5 %, in v DSSS 4,9 % — po SP
je bilo dopustno 5,6 %). Odsotnost
zaradi izrednega dopusta je bila ve-
čja od predvidenega v SP le v
TOZD Saniteta (1,3 % namesto 1,1
%), v TOZD Filtri pa je bila pred-
videna v višini 0,6 % dejanska pa
je bila le 0,3 %, v DSSS pa bi sme-
la doseči 0,4 %, dejansko dosežena
pa je znašala 0,3 %. Glede izrabe
delovnega časa torej lahko ugotov-
imo, da so bili doseženi zadovo-
ljivi uspehi.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kar zadeva delovno disciplino, v Splošno kadrovskem sektorju ugotavljajo, da se je izboljšala točnost prihoda na delo, ne smemo pa se sprijazniti s tem, da je predčasno zapuščanje dela še vedno zelo pogost pojav. Točnost prihodov in odhodov z dela je sicer le en vidik delovne discipline, ki je eden najbolj vidnih. Zato pa se preko njega toliko hitreje pokaže splošni nivo delovne discipline, s katerim zaenkrat še nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Dovoljena masa sredstev za OD je letos dokaj točno definirana z Dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, zato najprej pogledimo, kako smo v obravnavanem obdobju pri nas uresničevali načela iz tega Dogovora oziroma stabilizacijska načela. Na kratko lahko nanižamo tale dejstva: v TOZD Saniteta dovoljena masa ni bila presežena, v TOZD Filtri je bila presežena za cca 825.000 din, v DSSS pa je bila prav tako presežena za cca 750.000 din. Razlogi za preseganje so znani in vse lahko označimo kot objektivne. Naj jih še enkrat navedemo:

- v TOZD Filtri je bila lani v prvem polletju opravljena večina celoletne realizacije, letos pa bo glavna prodaja realizirana v drugem polletju oziroma v zadnjem četrtletju ker določila Dogovora poudarjajo primerjavo istih obdobjih, so takšne primerjave za TOZD Filtri zato seveda neugodne — to velja za primerjave med letom),
- objektivne gospodarske okoliščine so povzročile večkratne zastoje v TOZD Filtri (ZT restrikcije),
- v DSSS so se proti koncu leta 1979 zaposlili novi delavci, katerih OD so v že omenjenih primerjavah v letu 1980 upoštevani, v istem obdobju leta 1979 pa seveda še ne,
- v letu 1980 je bilo z manjšo reorganizacijo nekaj delavcev iz TOZD Saniteta premeščenih v DSSS,
- v DSSS je večina delovnih nalog ocenjena v razponu, v TOZD pa so takšna delovna mesta skoraj izjema (režija).

Kljub vsem naštetim težavam računamo, da ob koncu leta naše TOZD oziroma DSSS zaradi pričakovanega porasta realizacije ob koncu leta in zaradi določenih predvidenih dodatnih internih ukrepov ne bodo več med kršitelji Dogovora.

Da bo informacija o problematiki osebnih dohodkov popolnejša, si oglejmo še nekatere primerjalne podatke. Povprečni neto OD so bili letos v Tosami za 16,8 % večji od lanskih (v Saniteti za 18,7 %, v Filtrih za 13 % in v DSSS za 13,5 %). V obravnavanem obdobju izplačana masa sredstev za OD ni dosegla načrtovane, saj je bilo v ce-

lotni Tosami izplačano kot OD le 70 % od načrtovane celoletne mase za ta namen (planski % za to obdobje je 74,2 %. Pri tem je bilo v Saniteti porabljeno že 69,2 % odp lanirane mase, v Filtrih 70,6 % in v DSSS 71,4. Povejmo še to, da po primerjavi rasti OD v Tosami (za 16,8 %) in rasti življenjskih stroškov v SR Sloveniji (za 26,9 %) ugotovimo, da je letos naš življenjski standard za cca 8 % nižji kot lani.

Investiranje

Z ozirom na znano trenutno gospodarsko klimo je razumljivo, da letos ni na novo zaživela še nobena pomembnejša proizvodna investicija. Pri tej trditvi seveda nismo upoštevali tistih investicij, ki so bile praktično izvedene že v preteklem letu, v letošnjem pa le še do konca realizirane (hlačne plenice, posteljne predloge, jasmin blaziniče). To pa še ne pomeni, da nimamo izoblikovanih nobenih želja po novih investicijah. Trenutno so pripravljene do faze možne realizacije kar tri pomembne investicije (medicinska plastika, sadrona in condux mlin) od katerih predstavlja vsaka svojstven prispevek k stabilizaciji (manjši uvoz gotovih izdelkov, večji izvoz gotovih izdelkov, prehod na domače surovine), vendar nas na poti do končne realizacije ovirajo uvozne restrikcije. Trenutno se predvideva, da bodo te investicije lahko realizirane šele v prvem polletju prihodnjega leta.

Nabava

Nabavna funkcija zadnje mese-

ce vse bolj dobiva značaj ključne poslovne funkcije, saj so ji praktično podrejene vse ostale dejavnosti. Problemi, s katerimi smo se v obravnavanem obdobju predvsem srečevali, so se praktično vsi sukali okoli nabave. Ker najdemo ključ za razlago omenjenih problemov v zunanjetrgovinskih težavah jugoslovanskega gospodarstva, sina tem mestu najprej na kratko oglejmo kakšen je položaj Tosame z vidika aktualne zunanjetrgovinske situacije.

Še pred dobrim letom dni je za Tosamo veljalo, da je lahko cca 3,5 krat več uvozila, kot pa je izvozila. Podobna razmerja so dolga leta veljala v večini delovnih organizacij pri nas. Takšen način gospodarjenja seveda nima nobene dolgoročne perspektive. Z vidika kratkoročnega gospodarjenja pa to predstavlja zelo lagodno pot do našega poglavitnega cilja — maksimalnega dohodka. Tem kratkoročnim ciljem je »nasedlo« praktično celotno gospodarstvo in ni dosti razmišljalo o tem, ali bodo določene investicije v končni fazi pogojevale kasnejši uvoz ustreznih repromaterialov ali pa bodo zadoštvale domače surovine. Po drugi strani pa se zaradi precenjenega uradnega tečaja dinarja na splošno ni izplačalo izvažati ampak sta bila dohodkovno uspešnejša uvoz in domača prodaja. Tako je prišlo do situacije, da se je investiralo v takšne kapacitete, ki so obetale dobro domačo prodajo, ni pa se pazilo na to, ali so te kapacitete zahtevale domači ali uvoženi repromaterial. Rezultat takih gibanj je (Nadaljevanje na naslednji strani)

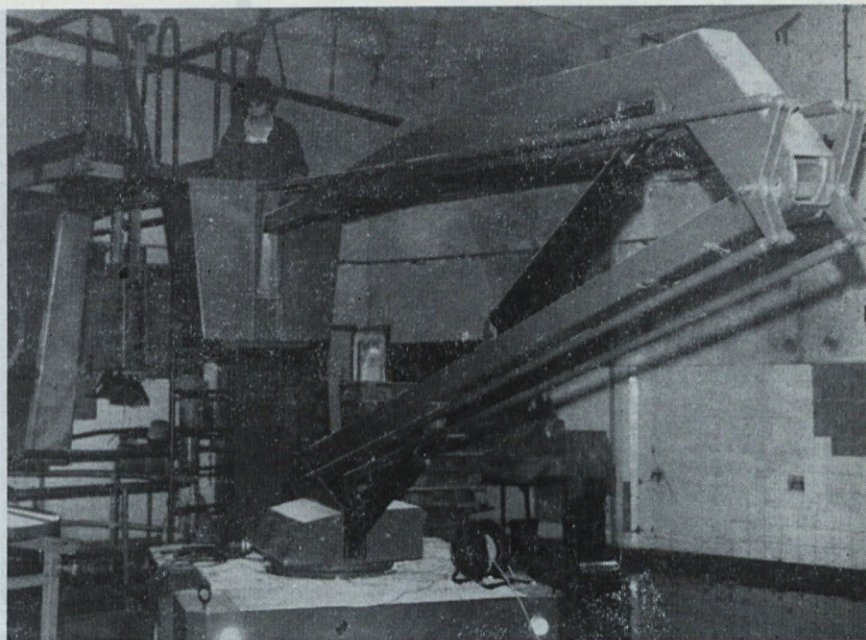
1. november — Ob Dnevu mrtvih se zlasti otroci z vso svojo neposrednostjo na komemoracijah ob pomnikih revolucije spominjajo vseh darovanih življenj za svobodo

jasen: rast uvoza (ki je bil zaradi precejšenega dinarja relativno poceni) in zelo šibko zanimanje za izvoz.

Opisani splošni gospodarski klimi preteklih let je podlegla tudi Tosama, tako da so nas zadnje zunanjetrgovinske restrikcije močno prizadele. Naše proizvodne kapacitete namreč zahtevajo veliko tako neposredno uvoženih repromaterialov (npr. celuloza, acetatni kabel) kot tudi posredno uvoženih materialov (npr. preja). Zato nas je zahteva, da moramo od nekdanjega 3,5 krat večjega uvoza od izvoza nenadoma preiti na večji izvoz kot uvoz, postavila v zelo neugoden položaj. Res je sicer, da nismo edini s takimi težavami, vendar je to v tem primeru zelo slaba tolažba. Ker devizno suficitarnih gospodarskih subjektov praktično ni več, se ne moremo nadejati kakšnega drugačnega deviznega priliva kot od izvoza. Poleg tega so kupci naših proizvodov v večini hkrati tudi končni potrošniki, zato odpade zahteva po delnem deviznem plačilu. Lahko pa računamo na celo vrsto dobaviteljev, ki bodo zahtevali udeležbo na deviznem prihodku. Tako nas takšno razmišljanje privede do zaključka, da obstaja precejšnja verjetnost, da bo moral naš izvoz presegati uvoz še za več kot sedaj pričakujemo, če bomo hoteli normalno obratovati.

Ta kratka obrazložitev trenutnega splošnega gospodarskega okolja in obetov za naprej, nam bo pomagala pri razumevanju problemov ki se pojavljajo v zvezi z nabavno funkcijo. V obravnavanem obdobju je bilo iz meseca v mesec težje priti do potrebnih surovin in tako na domačem kot tudi na tujem trgu. Domače surovine so bile težko dosegljive iz dveh razlogov: ali proizvajalci teh surovin niso mogli uvoziti potrebnih repromaterialov, ali pa so proizvajalci teh surovin bili prisiljeni svoje blago izvažati, da so s tem pridobili ustrezna devizna sredstva, potrebna za lastno proizvodnjo. Uvoženih surovin pa večkrat nismo mogli pravočasno nabaviti, ker je občasno primanjkovalo deviznih pravic. Pri omenjenih uvoznih težavah ne preseneča podatek, da smo v obravnavanem obdobju v Tosami uvozili za 30 % manj, kot je bilo načrtovano (v Saniteti za 12 % manj, v Filtrih pa za 40 % manj, kot je bilo planirano). Težave pri nabavi pa dobro ilustrira podatek, da je naša nabavna služba kljub velikim prizadevanjem uspela nabaviti le 90 % od potrebne količine bombažne preje za nemoteno proizvodnjo. Posledice teh restrikcij, ki se najprej odražajo v nabavi so seveda kasnejše najobčutnejše v proizvodnji in prodaji.

V tako izjemnih razmerah je nemogoče pravilno ocenjevati primernost obstoječih zalog surovin. Kriteriji za takoimenovane kritič-

Pridobitev vzdrževalcev: dvizna košara za delo v višini

ne zaloge so se premaknili navzgor, prav tako je tudi težko ocenjevati velikost optimalnega naročila, katera se v specifičnih okoliščinah lahko znatno spremeni.

V opisani situaciji so se tudi vsa stabilizacijska prizadevanja omejila predvsem na to, kako priti pravočasno do potrebnih surovin. Določen napredek je bilo opaziti edino na področju prevzema in skladiščenja blaga, vse ostalo, kar je še bilo določeno v stabilizacijskem programu v zvezi z nabavno funkcijo, pa je bilo v opisani situaciji skorajda nemogoče izvajati.

Proizvodnja

Proizvodnja DO Tosama je v obravnavanih devetih mesecih zaostajala za planiranim obsegom za 4,3 % (v Saniteti za 0,4 %, v Filtrih pa za 19,6 %). Ker so bili cilji v SP za TOZD Saniteta zastavljeni nekoliko višje, je zaostajanje proizvodnje TOZD Saniteta za cilji iz SP kar 3 %, v TOZD Filtri pa je načrt za SP enak kot v GN. Od oddelkov v TOZD Saniteti sta pričakovane iz SP izpolnili le tkalnica ovojev in otroška konfekcija. Razlogi, da drugi oddelki niso dosegli postavljenih ciljev pa so že bolj ali manj znani: v tkalnici širokih tkanin je primanjkovalo preje, v vlaknovinskem oddelku so imeli težave s proizvodno linijo, v mikalnici je primanjkovalo surovin in delavcev, v sanitetni konfekciji pa so imeli težave z uvozom surovin. Za TOZD Filtri lahko navedemo en sam vzrok za zaostajanje za predvideno proizvodnjo — to je pomanjkanje uvoženih surovin.

Izkoriščenost proizvodnih kapacitet ni bila zadovoljiva v vseh tistih oddelkih pri katerih je bila onemogočena proizvodnja iz enega

ali drugega od že naštetih razlogov. Na tem mestu je potrebno še povedati, da v TOZD Saniteti ni v vseh oddelkih zadovoljivo spremljana izkoriščenost strojnih kapacitet. Zaenkrat so vzpostavljene ustrezne evidence le v tkalnici ovojev, tkalnici širokih tkanin, belilnici in mikalnici.

Zelo opazne uspehe najdemo na področju zmanjševanja posrednih stroškov, saj so v TOZD Saniteti nižji za 30 %, v TOZD Filtri pa za 41 % nižji od planiranih. Tudi pri gibanju neposrednih stroškov so rezultati v globalu ugodni za obe TOZD, čeprav tega ne moremo trditi za vsak oddelke posebej.

Zahteve po kvaliteti proizvodov so se s povečano izvozno usmeritvijo še povečale, možnosti za izboljšano kvaliteto naših proizvodov pa so s čedalje slabšo kvaliteto predvsem domačih surovin (zaradi težav pri nabavi se moramo zadovoljiti tudi s slabšo kakovostjo) vse slabše. Zato je toliko pomembnejše, da odpravimo vsaj tiste negativne dejavnike kvalitete, kateri so v naši prisojnosti. Tu pa, ko vse kaže, še nismo vsega storili.

Z doseženo produktivnostjo v preteklih devetih mesecih ne moremo biti zadovoljni. Že za planirano v GN zaostaja Tosama kot celota za 10 % (Saniteta za 5 % in Filtri za 17 %), zato o primerjavi s predvideno produktivnostjo po SP nima smisla razpravljati. Primerjava z lanskim letom nam pokaže letos boljšo produktivnost za 1,3 % (v Saniteti za 3,8 %, v Filtrih pa je manjša za 4,7 %). Glavni vzrok za tako slabo urno produktivnost najdemo spet v pomanjkanju izdelavnih materialov.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Odpadki v proizvodnji — vse pomembnejša surovina

Prodaja

V obravnavanih treh kvartalnih je Tosama prodala za 774.000.000 din svojih izdelkov, kar je za 0,9 % manj kot je načrtovala oziroma za 18 % več kot je prodala v istem obdobju lanskega leta. Pri tem je TOZD Saniteta preseгла planirano prodajo za 1,8 %, v TOZD Filtri pa je bila prodaja za 12 % nižja kot je bilo predvideno v planu. Z vidika uresničevanja ciljev iz stabilizacijskega programa je težko govoriti o uspešnosti ali neuspešnosti prodajnih prizadevanj v tem obdobju. Značilna za to obdobje je prioriteta izvoza in tej prioriteti se je morala prilagajati domača prodaja. Ker gre torej za določeno stalno inprovizacijo v poslovanju, je pri tem nenehnem prilagajanju spreminjajočim se okoliščinam težko stalno slediti vnaprej postavljenim ciljem. Tako je npr. zaradi slabe sortiranosti zalog prihajalo do takšnih situacij, ki so daleč od stabilizacijskih želja (zaradi nezadostnih oziroma nesortiranih zalog gotovih izdelkov ni bilo možno kompletirati naročil, kar je navadno zaradi večkratnih dostav namesto ene same povzročilo večje prevozne stroške). Mnogi domači kupci so prešli na plačevanje z menicami, kar je poslabšalo naš likvidnostni položaj. Zaradi nerednega plačevanja smo bili prisiljeni nekatere kupce črtati iz seznama. Za pozitivno lahko štejemo dejstvo, da smo uspeli nekoliko zmanjšati zaloge slabo idočega blaga.

Izvoz je bil letos za 75 % večji kot lani, pri tem je to povečanje v Saniteti znašalo 46 %, v Filtrih pa 102 %. Seveda je to povečanje precej nad planskimi pričakovanji (v Saniteti za 20 %, v Filtrih pa za

19 %). S tem se je znatno popravilo tudi pokrivanje uvoza z izvozom, saj je bilo v GN predvideno, da bo to pokrivanje 44,5 %, dejansko pa je znašalo 79,3 % (v Saniteti 69,2, v Filtrih pa 86,7 %). Na prvi pogled se to zdi veliko, vendar je v primerjavi z zahtevami, ki se nam obetajo v prihodnjem letu še zelo malo (prihodnje leto naj bi bil izvoz večji od uvoza za cca 43 %). Razumljivo, da je bil omenjeni povečani izvoz realiziran na račun domačega trga. To je še posebno očitno pri cigaretih filtri, katere bi bilo pri obstoječih cenah na domačem trgu nesmiselno prodajati doma (posebno po devalvaciji bi pomenila proizvodnja za domači trg nepotrebno ustvarjanje izgube). Poleg tega pa prodaja na domačem trgu zaradi zahteve po deviznem pokrivanju niti ni bila mogoča. Razume se, da je bil s takšnim izvozom dosežen in presežen tudi prvotni cilj stabilizacijskega programa, ki zadeva izvoz. Trenutne okoliščine pa nam narekujejo, da moramo izvoz še naprej povečevati, če želimo nadaljevati s kolikor toliko normalnim poslovanjem.

Zaloge gotovih proizvodov so bile letos ob koncu septembra za 18 % nižje od lanskih ob istem času (nominalno!), kar nam je hitro razumljivo, če upoštevamo, da se je precej povečal izvoz (kjer se običajno ne proizvaja na zalogo) in tako se je skril obseg proizvodnje za domači trg, kar je med drugim povzročilo znižanje zalog.

Financiranje

Vprašanje financiranja tekočega poslovanja v TOZD Saniteti je iz dneva v dan bolj pereče. Vemo, da

se tekstilna industrija v SRS v celoti srečuje z likvidnostnimi težavami, vendar pa je položaj TOZD Saniteta pri tem nadpovprečno slab (za 35 % slabši od povprečja proizvajalcev izgotovljenih tekstilnih izdelkov v SRS). Če pri tem upoštevamo še grozeče nenormalno nizke zaloge in stalno naraščanje prejetih menic, potem si lahko predstavljamo kako hitro lahko pride do zelo vidnih in občutnih likvidnostnih zagat. V TOZD Filtri se s podobnimi težavami ne srečujejo, ker pač v preteklosti niso toliko investirali (na račun obratnih sredstev) kot TOZD Saniteta.

Za obe TOZD so zelo problematične veljavne devizne omejitve, ki močno omejujejo njuno devizno likvidnost. Ker ni zdravila ki bi v doglednem času pozdravilo dinarske in devizne likvidnostne težave, bo potrebno v bodoče zasnovati takšno politiko, ki bo vodila v dolgoročno stabilnejše poslovanje. To pa ni več le stvar finančne funkcije, pač pa tudi vseh drugih temeljnih poslovnih funkcij.

V zvezi s financiranjem velja povedati še naslednje: da se je skušalo začasno premestiti likvidnostne probleme z izvoznimi krediti (katerih obrestna mera je zelo ugodna); da se je uvedla posebna evidenca došlih menic, kar naj bi tudi po svoje prispevalo k boljši likvidnosti; da se je uvedlo knjiženje priliva in odliva deviz po TOZD. Vsi ti ukrepi naj bi imeli stabilizacijski vpliv na poslovanje.

Zaključek

Na osnovi prikazane situacije lahko zaključimo, da so sicer v DO Tosama zelo vidna prizadevanja celotnega kolektiva v smeri utrditve gospodarskega položaja, da pa je odraz teh naporov na rezultatih dela nekoliko manj opazen, zaradi neugodne splošne gospodarske situacije, ki deluje v nasprotni smeri. Vendar pa ta ugotovitev še ne pomeni, da smo storili vse, kar bi v dani situaciji lahko storili. Zato naj za v prihodnje velja, da naj sleherni zaposleni v okviru možnosti, ki mu jih njegovo delovno mesto dopušča, prispeva kar največ k realizaciji stabilizacijskih ciljev.

Marjan Mlakar, dipl. oec.

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem Sanitetne konfekcije za izraze sožalja in denarno pomoč.

Obenem se za denarno pomoč zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji.

Belcijan Ani

Tričetrletno poslovanje

TOZD Saniteta

1. Proizvodnja

Na področju proizvodnje smo v obravnavanem obdobju dosegli planske cilje z indeksom 99,6.

Ocenjujemo, da je doseženi rezultat komajda zadovoljiv, saj je proizvodnja le za 10 % večja kot v enakem obdobju leta 1979.

Če analiziramo vzroke za počasnejšo rast proizvodnje, najprej ugotovimo, da oddelki katerih proizvodnja ne temelji v večji meri na uvoznih surovinah, presegajo postavljeni plan, dočim pa oddelki, kjer je delež uvoza precejšen, znatno zaostajajo za planom. Tako smo plan presegli za 6 % v otroški konfekciji, za 5,5 %, v tkalnici obojev in za 24,7 % v belilnici pri beljenju vlaknin. Motnje v dobavi reprodukcijskega materiala so povzročile, da smo v tkalnici širokih tkanin natkali le plansko količino votkov in da smo za 2 % pod planom v konfekciji in za 2,6 % v mlakalnici.

Drugi splet vzrokov, ki je povzročil manjšo proizvodnjo, se nanaša na slabšo kvaliteto domačega reprodukcijskega materiala, ki je kot po pravilu vedno slabši od uvoženega. V to skupino spadajo tudi nepravčasne dobave, ki so tudi povzročile precej zastojev.

V tretjo skupino vzrokov pa štejemo subjektivne napake, ki so nastale pri organiziranju dela in pri vzdrževanju strojev, katerih vpliv skušamo čim bolj zmanjšati.

Pričakujemo, da se bo zaradi povečanega izvoza oskrbljenost z materiali izboljšala in da bomo do konca leta zagotovili normalno proizvodnjo izdelkov, ki vsebujejo uvožene surovine. Istočasno pa moramo z boljšo organizacijo dela in vzdrževanjem povečati proizvodnjo tistih izdelkov, katerih izdelava ni odvisna od zunanjetrgovinskih gibanj.

2. Produktivnost

Z zmanjšanjem investicij, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in težav pri oskrbi reprodukcijskih materialov, se je zmanjšala tudi stopnja produktivnosti, ki znaša sedaj okoli 3 %. Da bi zadržali rast produktivnosti, moramo nenehno težiti k polni usposobljenosti in izkoriščenosti kapacitet.

Prav tako moramo angažirati ustvarjalne sile za izboljšanje obstoječih tehnoloških postopkov in proučiti možnosti izdelave strojne opreme v domačih delavnicah.

Na področju doseganja norm ni prišlo do bistvenih premikov. Opaziti je le postopno izenačevanje

doseganja norm, kar je doseženo z izvedenimi popravki norm, vsled spremenjene organizacije dela in tehnologije in vse večje udeležbe strojnega dela v procesu proizvodnje.

Izkoriščanje strojev v belilnici je ostalo na isti ravni, poslabšalo pa se je v obeh tkalnicah, kar pjasnjujemo s pomanjkanjem preje.

3. Investicijska dejavnost

V tem tromesečju so se predvsem nadaljevala dela pri usposobitvi netkanega blaga in stroja za izdelavo hlačnih plenice, opravljena so pa tudi nekatera investicijsko — vzdrževalna dela.

Kot kažejo rezultati proizvodnje bo linija za proizvodnjo netkanega blaga kmalu dokončno usposobljena, saj že dosegamo hitrosti, ki so pogodbeno določene. Preizkusiti moramo še izdelavo težjega netkanega blaga, katerega po zamenjavi nanašalnih valjev za vodo še nismo izdelovali. Vsekakor lahko trdimo, da je bil v tem času storjen velik korak naprej in da se približujemo pričakovanemu rezultatu.

Pri liniji za hlačne plenice je največ motenj zaradi slabših domačih materialov (papir, netkano blago). Pospešeno moramo urediti tudi delovne pogoje in delo normirati.

Zaradi ugodnih nakupnih pogojev smo se v tem času predčasno odločili za nabavo dveh previjalnih strojev, ki sta v planu šele v naslednjem srednjeročnem obdobju. V teku pa so prizadevanja za uvoz stroja za predelavo odpadkov, ki nam bo omogočil uporabo domače tehnologije za predelavo odpadkov.

4. Nabava

Zaostren gospodarski položaj je vplival tudi na našo delovno organizacijo. Še v večji meri kot doslej

je primanjkovalo nekaterih materialov na trgu, kar je povzročalo motnje v proizvodnji. Največ težav smo imeli z nabavo bombažne preje, zaradi pomanjkanja bombaža in povečanega izvoza preje.

Edini način, da si pridobimo potrebne količine bombažne preje, je v povezovanju s predilnicami in skupno reševanje problemov od nabave bombaža do sovlaganja v modernizacijo kapacitet.

Tudi z drugimi dobavitelji se bo potrebno tesneje povezovati in zakonska določila ZZD uresničiti v praksi, kajti le tako bomo dosegli takšno oskrbljenost, da bo proizvodnja nemoteno tekla. V zvezi s tem moramo računati tudi na sovlaganja, kar pomeni, da bo naš razvoj počasnejši, vendar pa na trdnjših osnovah kot dosedanj, ki je vse preveč temeljil na uvoženih surovinah.

5. Uvoz

Splošna gospodarska gibanja se nadaljujejo v smeri, ki je izrazito neugodna za delovne organizacije, ki veliko uvažajo. Ker med te spadamo tudi mi, se moramo še naprej vztrajno prizadevati za zmanjšanje uvoza.

V tem četrtletju so se prizadevanja v tej smeri uspešno nadaljevala. Dosežen je dogovor z OZD Plama Podgrad, ki nas bo oskrbovala s folijo za hlačne plenice, kar predstavlja skoraj 5 mio din manjši uvoz v letu 1981 in nadaljujejo se akcije za oskrbo z laminatom domače proizvodnje. Imenovane pa so bile tudi skupine strokovnih delavcev, ki bodo proučile možnost zamenjave tudi ostalih uvoženih reprodukcijskih materialov.

Napori v omenjeni smeri se odražajo tudi v tem, da smo izpolnili plan, čeprav smo uvozili za 12 % manj kot smo planirali in za 6 % manj kot v enakem lanskem obdobju (Nadaljevanje na naslednji strani)

dobju. Uvoz v višini 1.829.058 dolarjev še vedno presega izvoz, saj je pokritje uvoza z izvozom še vedno le 69 %. To pomeni, da moramo z ukrepi za zmanjšanje uvoza pohiteti, ker veliko možnosti za povečanje izvoza ni oziroma niso racionalne. Večji in trajnejši uspeh bomo dosegli s prehodom na domače surovine.

6. Prodaja

S prodajo na domačem tržišču moramo biti zadovoljni, saj smo prodali za 1,8 % več kot smo planirali in dosegli za 29 % večjo neto realizacijo, kot v istem obdobju preteklega leta. Zaradi povečanega izvoza je močno primanjkovalo nekaterih izdelkov iz gaze, zaradi pomanjkanja surovin pa še plenice za enkratno uporabo, izdelkov iz tkanin, vložkov, obližev itd.

V tem času smo prodali vse kurantne zaloge, kar povzroča težave pri kupcih, saj jih ne oskrbujemo v taki meri kot doslej. Zato moramo povečati proizvodnjo, kjer je le mogoče, da se tem zagotovimo zadostne količine izdelkov za domače tržišče.

7. Izvoz

Z izvozom v višini 1.418.227 dolarjev smo letni plan presegli za 21 % in tako le delno izpolnili dodatne obveze, ki so bile nakazane v stabilizacijskem programu. Da so bili izvršeni napor v tej smeri, dokazuje podatek, da smo izvozili kar za 46 % več kot v enakem lanskem obdobju.

Nadaljna prizadevanja morajo biti predvsem v smeri povečanja izvoza izdelkov za enkratno uporabo, ki vsebujejo celulozo, saj prav za uvoz celuloze namenimo največ deviz. V ta namen moramo razvijati odnose z že obstoječimi kupci damskih vložkov in na tuja tržišča prodreti s prodajo mlin in hlačnih plenice. Le tako bomo zagotovili zunanjetrgovinsko bilanco, ker z izvozom gaze vseh deviz-

nih potreb ne bomo mogli pokrivali, ker moramo računati na devizno pokrivanje preje. Nenehna skrb mora biti posvečena tudi kvaliteti naših izdelkov, ker bomo le tako obdržali poslovne vezi, ki smo si jih pridobili z nemškimi, italijanskimi in avstrijskimi kupci.

8. Finančni izid poslovanja

Finančni rezultati, ki so prikazani v finančnem poročilu, sa kljub vsem težavam relativno ugodni, saj smo planirane rezultate v celoti dosegli.

Pomembnejše odstopanje od plana smo zabeležili pri porabljenih sredstvih, ki so 5 % večja kot smo planirali in kar za 43 % večja kot v enakem lanskem obdobju. Ker nam torej stroški hitreje naraščajo kot celotni prihodek in ker predstavljajo že 63 % celotnega prihodka, je razumljivo, da so bile nujne korekcije prodajnih cen in da moramo procesu trošenja sredstev posvetiti vso pozornost.

Pri razporeditvi po namenu so opazna stabilizacijska prizadevanja družbe, saj je razporejeno za 3,4 % manj kot je planirano, prav

delavcev, kar je za 27 % manj kot predvideva plan in za 3 manj kot lani v istem času. Razpoložljivi fond delovnih dni je bil letos boljše izkoriščen kot lani, saj je bilo lani izkoriščenih 77 % razpoložljivih delovnih dni, letos pa 78,2 %. Bolniška odsotnost je letos nižja kot lani za 1,3 % in znaša 8,7 % — lani 10 %.

Povprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega je znašal v obravnavnem obdobju v TOZD SANITETA 6.902 din in je bil za 18,7 % večji kot lani. Ker so bili življenjski stroški v istem obdobju večji za 27 % so realni osebni dohodki za 6,5 % nižji kot v lanskem obdobju. Da ne bi standard še nadalje padal, se je Skupni delavski svet odločil, da s 1. 10. 1980 poveča osebne dohodke za 10 %, ker je bilo istočasno tudi ugotovljeno, da rast dohodka in druga pozitivna gibanja to omogočajo.

10. Zaključek

Glede na prejšnja obdobja dosegla TOZD SANITETA letos slabše rezultate, vendar pa še vedno dobre, če upoštevamo težave v katerih se je znašla kot velik uvoznik. Naša nadaljna prizadevanja moramo usmeriti predvsem v zmanjšanje uvoza in povečanje izvoza. V to nalogo moramo pritegniti čim širši krog ljudi, ker bomo sprič omejenih možnosti razvoja, le na ta način še naprej vključeni v jugoslovanska in svetovna gospodarska dogajanja.

Zaradi manjše proizvodnje izdelkov iz uvoženih substanc, moramo čim boljše izkoristiti kapacitete, katerih delovanje ni odvisno od uvoza in na ta način zagotoviti predvideno rast dohodka.

Prizadevati se moramo tudi za odpravo raznih organizacijskih napak, ki dostikrat povzročajo večje zastoje in tako zmanjšujejo našo uspešnost. Zavedati se moramo, da si bomo večje osebne dohodke pridobili le z večjim dohodkom, ki pa se bo ustvarjal v vedno težjih pogojih.

Direktor TOZD SANITETA:
Janez Leskovec, dipl. oec.

TOZD Filtri

Proizvodnja

Indeks 94,5

Dosežena proizvodnja v času januar-september, primerjana z letom 1979 in indeks fizičnega obsega proizvodnje merjen in primerjan za isto obdobje lanskega leta, kaže nedoseganje planskih ciljev. Seštevek zaostankov oz. proizvodno nizko doseženih mesecev iz polletja se je nadaljeval tudi v tretji kvartal, ugotavljamo, da dosežena (Nadaljevanje na naslednji strani)

9. Zaposleni in osebni dohodki

Ob koncu septembra je bilo v TOZD SANITETA zaposlenih 664

TRICETRTLETNO POSLOVANJE

proizvodnja nobenega od zadnjih treh mesecev ni bila enaka operativnemu planu oz. dvanajstini letnega plana, postavljenega z Gospodarskim načrtom za leto 1980.

Opazen je premik, dosežena proizvodnja je od polletne že v povprečju višja za 5 %.

Obravnavano obdobje spada v čas ostrih, od 1. 8. 1980 dalje postavljenih razmerij, določenih za koriščenje z izvozom ustvarjenih sredstev.

Že pri razmerju prvega polletja, da smo smeli koristiti 15 % manj deviznih sredstev, se je ta faktor povečal na 40 %, kar pomeni, da proizvodnja za domače tržišče ni bila možna, ker obseg izvoza ni bil tako visok, da bi omogočal normalno oskrbo s surovinami.

Naši devizni nelikvidnosti se je občasno pridružila še banka, ki pri presegu devizne bilance na ravni republike ni potrjevala uvoza re-produkcijskega materiala.

V tem času ugotavljamo, da je doseganje oz. popraviljanje slabih polletnih rezultatov omogočil velik izvoz za kupca na Kitajskem, da je to posel, ki ima dolgoročnejšo perspektivo, vsaj še v letu 1981 in da nam je omogočil, da smo v času velike krize v Turčiji uspeli proizvodnjo v celoti preusmeriti na to tržišče.

Z zaostritvijo uvozno izvoznih meril je v tretjem kvartalu odpadla vsaka možnost večje proizvodnje oz. oskrbe domačih kupcev in to iz treh razlogov:

- Razmerja zahtev pokrivanja uvoza z izvozom, pri nizkih izvoznih cenah ne omogoča nakupa surovin še za domače kupce.
- Nizke prodajne cene filtrov na domačem trgu, nepriznavanje kupcev za nastale spremembe po devalvaciji, z zahtevkom za nove višje cene, nerazumljivo odbijanje naših zahtev za devizno dohodkovno povezovanje, so skoraj v celoti ustavili proizvodnjo za domači trg.
- Močno je prisotno republiško združevanje tobačne industrije v zaključene reprodukcijske verige, v katerih proizvajajo vse potrebne materiale, se devizno pokrivajo za vse uvozne materiale in nam zapirajo tržišče.

V teh zaostrenih pogojih poslovanja, ko imamo od številnih domačih kupcev samo še dva, na katere z določenimi omejitvami lahko še računamo, smatram za dobro odločitev, da smo v tem obdobju preusmerili v izvoz z več kot 80 % vseh strojnih zmogljivosti.

Ta odločitev bo imela dolgoročne posledice, saj bodo ostali proizvajalci povečali proizvodnjo za to

praznin na tržišču, za nas so ta tržišča praktično odpisana, ostane nam samo trajna usmeritev v izvoz.

Končnih podatkov za primerjavo normiranih in obračunanih stroškov še ni do tega časa, zadnji podatki za osmi mesec kažejo, da obračunani stroški zaostajajo za normiranimi za 1,3 %.

Visoka udeležba materialnih stroškov v proizvodnji siltrov (do 80 % od skupnih stroškov) narekuje stalno skrb in spremljanje letih.

V stabilizacijskem programu so ti stroški dobili svoje mesto, realizacija postavljenih nalog v TOZD je uresničena, postavljeni cilji pa so v celoti doseženi.

Določeni del nalog v zvezi z materialnimi stroški, ki so v domeni skladiščno nabavne službe in prodajne službe pa ni v celoti izveden.

Poškodbe materialov, uničeni končni izdelki v ekspeditu, pravno in rokovno neizpeljani postopki reklamacij osnovnih in pomožnih materialov pa kažejo na nevsten odnos do pomembnega elementa poslovnega procesa.

Kot posebna delovna naloga komercialnega sektorja bi morala biti v tem času stalno spremljanje nabavnega trga, rast cen je hitrejša, kot naše podražitve, s tem pa se nam ob nespremenjeni produktivnosti zmanjšuje dohodek.

Delež izvoza v bruto realizaciji za obdobje znaša že 46,4 %, kar je vsak dvig v primerjavi z letom 1979, obenem pa na strukturo proizvodnje (pretežno uvozne surovine) in ostre družbene zahteve še vedno prenizek.

Strmo pa se dvigajo stroški prometa (prevozni stroški, provizije itd.), indeksi rasti teh stroškov že znaša 324,7 % kar zahteva s strani komercialnega sektorja in finančno računovodskega sektorja vso pozornost na mestih, kjer je možno nanje vplivati.

Produktivnost

Iz indeksov je razvidna vzročna povezava med nedoseganjem planskih ciljev in produktivnostjo v pogojih nesigurne, nestalne ali slabe oskrbljenosti proizvodnje s surovinami, tudi učinkovitost pada.

Delni vzrok v nižji produktivnosti je tudi v:

- slabši kvaliteti pomožnih materialov (papir, lepilo, embalaža)
- slabša oskrbljenost z rezervnimi deli
- vsako leto starejša oprema, katere tehnična sposobnost in amortizacijska vrednost se vsako leto zmanjšujeta.

Zaposlovanje

Stabilizacijska prizadevanja so svojo potrditev dobila tudi na po-

dročju zaposlovanja, saj je skozi vse leto v TOZD zaposlenih 7 % manj delavcev, kot jih predvidevamo z GN, obenem pa smo za TOZD Saniteto opravili 15.007 ur proizvodnih uslug.

Ta odsotnost proizvodnih delavcev iz TOZD ima tudi svoj negativni pliv na rast produktivnosti in obratno, pozitivno se odraža v TOZD Saniteti.

Skupna odsotnost, primerjana z letom 1979 se je zmanjšala za 4,2 %, izkoriščenost delovnega časa pa se je dvignila na 83,2 %, kar je za pretežno zaposlene žene — delavke visoko, v Tosami med proizvodnimi enotami prednjačimo.

Osební dohodki

Povprečni neto OD za obdobje I-X 1980 znašajo 6.773 din in so za 13,7 % večji v primerjavi z letom 1979.

Kljub naštetim objektivnim težavam pri poslovanju in doseženim pozitivnim premiki pa smo za obravnavano obdobje kršilci dogovora (po čl. 3) za 12,9 %.

V pogojih cikličnega poslovanja, ko se je večji del zamujenih izvoznih obveznosti prenesel v zadnje četrtletje, smatram, da je nujno ocenjevati poslovanje in ustvarjen dohodek na čas do konca leta 1980.

V takem daljšem časovnem obdobju pa bo dovoljena masa za izplačilo OD v TOZD Filtri v celoti pokrita z ustvarjenim dohodkom in to v primerjavi z dohodkom leta 1979 in določili dogovora.

Ocena poslovanja

Uresničenje planskih nalog postavljenih z GN ni doseženo, vzroki teh nedoseganj, objektivni so znani, subjektivni v DO in TOZD tudi, bistveno je, da so znani. Znani pa so tudi ostri pogoji poslovanja za poslovno leto, ki je pred nami, so pa samo nadaljevanje teh poslovnih dogajanj, v katerih smo sedaj.

Izvozna usmeritev za proizvodnjo, v katero bo vgrajeno do 80 % uvoznih surovin je nujna, v nasprotnem primeru je vprašljivo za obstoj take industrije. Preusmeritve na durgačno proizvodnjo s tovrstno opremo ni mogoče izvesti zamenjavo uvoznih surovin z domačimi substituti (papir, staničevina, cel. vlakno) pa je bilo s strani kupcev zavrženo.

Ostane izvozna usmerjenost in hitra zamenjava oz. prehod na nove proizvode. Za tovrstne usmeritve pa smo šele na začetku poti, velik del zaposlenih pa še vedno upa, da bo skupnost tudi tokrat popustila in dovolila delo po starem, brez lastnih naporov in odrekaj, kar pa je iluzija.

NNNP 80-81

AKCIJA »NIČ NAS NE SME PRESENETITI« 1980/81 V TOSAMI

Dosedanje aktivnosti na področju obrambnih priprav in akcije NNNP so bile v veliki meri uspešne, obenem pa so dale vrsto pomembnih rezultatov pri krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in še zlasti pri usposabljanju delovnih ljudi in občanov za izvajanje obrambnih nalog, bistveno pa so te aktivnosti prispevale k podružbljanju tega področja in s tem k utrjevanju obrambne sposobnosti in varnosti Slovenije in Jugoslavije.

Obenem pa se je pokazalo, da se še vedno srečujemo z vrsto slabosti, na primer:

- neustrezna organiziranost oziroma neusklajenost subjektov obrambnih aktivnosti
- pomankljiva usposobljenost za oborožen boj in druge oblike odpora
- dosedanje aktivnosti še vedno niso zajele vseh ljudi
- informativno — propagandna dejavnost še ni tako učinkovita kot bi morala biti
- izredno veliko občutljivost ljudi so motnje v normalnem toku življenja.

Na osnovi vseh dobrih in slabih ocen dosedanje aktivnosti na področju obrambnih priprav se načrtuje akcija, »NIČ NAS NE SME PRESENETITI 80/81« z naslednjimi cilji:

1. Akcija mora biti politično-mobilizacijska in množična, zagotoviti mora množično udeležbo delovnih ljudi in občanov od DO in KS, DOD, DPO, DPS.

2. Akcija mora prispevati k nadaljnjemu podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Obenem morajo biti ustvarjeni pogoji, da bodo delovni ljudje in občani resnično odločali o vprašanju SLO in DS.

3. V akciji je potrebno usposobiti delovne ljudi in občane za uresničevanje nalog na področju SLO in DS, h krepitvi moralno-političnih vrednot, posebno še za borbena pripravljenost.

4. Posebej je potrebno pozornost posvetiti:

- usposabljanje in razvijanje narodne zaščite in splošnih enot civilne zaščite
- na praktičnem usposabljanju delovnih ljudi, zlasti pa mladine za vodenje oboroženega boja
- usposabljanju najodgovornejših organov in vodstev za usklajevanje in vodenje SLO in DS
- učinkovitejši mobilizaciji
- dograjevanju in usklajevanju obrambnih načrtov.

5. Zagotoviti moramo, vlogo in-

formativnih sredstev z vidika ustvarjanja ugodne politične klime in teoretičnega in strokovnega usposabljanja delovnih ljudi.

6. Osnova za načrtovanje aktivnosti mora biti ocena akcije v preteklem letu in dosežena stopnja razvoja SLO in DS ter varnostna in vojnopolitična ocena v posameznih sredinah.

7. Pri planiranju aktivnosti se moramo izogniti ponavljajočemu se preverjanju usposobljenosti.

8. V temeljnih organizacijah koordinirajo konkretne aktivnosti osnovne organizacije sindikata skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata je na svoji seji 14. oktobra 1980 že obravnavala predlog operativnega programa aktivnosti v okviru NNNP 80/81 za TOSAMO in ga tudi sprejela. Po tem programu, ki je tudi časovno opredeljen se bodo vse aktivnosti v okviru Akcije NNNP 80/81 v Tosami odvijale takole:

1. Seznaničitev vojnih komitejev in odbora LO in DS o namenu akcije NNNP in program aktivnosti v okviru te akcije.
Rok: oktober 1980
2. Skupen sestanek komitejev za SLO in DS iz DO Tosama in Tomo Brejc Vir — pregled obrambnih načrtov in dogovor o sodelovanju v akciji NNNP 1980/81.
Rok: oktober 1980
3. Izobraževanje delavcev DO Tosama o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.
Rok: oktober 1980 — marec 1981
4. Seznaničitev DPO in samoupravnih organov o obrambnih pripravah in programu akcije NNNP.
Rok: november 1980
5. Usklajevalni sestanek komitejev za SLO in DS iz DO Tosama in KS Tomo Brejc Vir.
Rok: december 1980
6. Sklic enot CZ in NZ in seznaničitev za akcijo NNNP.
Rok: december 1980
7. Seznaničitev DPO in samoupravnih organov o notranje in zunanje politični situaciji.
Rok: januar 1981
8. Kadrovska popolnitev enot CZ NZ.
Rok: stalna naloga
9. Praktično usposabljanje enot CZ.
Rok: januar-marec 1981
10. Sklic kurirjev
Rok: marec 1981
11. Sestanki vojnih komitejev — spremljanje izvajanja nalog v okviru akcije NNNP.
Rok: stalna naloga

12. Materialna popolnitev enot CZ in NZ.

Rok: april 1981

13. Izvedba prejerjanja usposobljenosti delavcev za obrambne aktivnosti

- organiziranje zavarovanja DO
Izvajalec: NZ DO in KS
- informiranje delavcev o namenu preverjanja
Izvajalec: vodja obrambnih priprav
- preverjanje zvez DO s KS in SOB Domžale
Izvajalec: CZ
- aktiviranje kolektiva ob izrednih razmerah
Izvajalec: vsi člani kolektiva in enote CZ
- prehod na vojno proizvodnjo
- aktiviranje vseh enot CZ in NZ — sodelovanje enot CZ iz KS Tomo Brejc Vir
Rok: april 1981

Program, v celoti skuša konkretizirati in vsebinsko zajeti celotno izhodišča za Akcijo NNNP 80/81, ki jih je pripravil koordinacijski odbor za SLO in DS pri Občinski konferenci SZDL Domžale.

Delavci Tosame moramo vložiti vse napore v to, da bomo program dosledno izpolnili, obenem pa se usposobili za vsestransko obrambo in varnost Slovenije in Jugoslavije.

Franc Arnuš

Delo delegatov

PROBLEMI DELEGATSKEGA ŽIVLJENJA V TOSAMI

Osnovna organizacija Zveze komunistov v DSSS je v mesecu oktobru organizirala problemsko konferenco o delovanju delegatskega sistema v naši delovni organizaciji. Predsedniki delegacij so nam predhodno poročali o težavah in problemih pri delu delegacij, splošna služba pa nam je posredovala statistično poročilo o delu delegacij. Ta poročila so nam služila za pripravo izhodiščnih materialov za problemsko konferenco. Toda od 12 predsednikov delegacij smo dobili le pet poročil, s katerimi pa gotovo nimamo vpogleda v celotno problematiko dela posameznih delegacij.

Rešitvene težave oz. pomanjkljivosti pri delovanju delegatskega sistema v naši delovni organizaciji, ki so razvidne iz poročil predsednikov delegacij so naslednje:

— Udeležba delegatov na sejah delegacij je povprečno v osmih (Nadaljevanje na naslednji strani)

mesecih letošnjega leta le 33 % kar pomeni komaj tretjino udeležbe delegatov.

- Vodje delegacij imajo še vedno težave z obsegom in strokovnostjo gradiv. Vprašljivo je skrajševanje gradiv v okviru strokovnih služb znotraj DO, zakaj že predlagatelji posameznih točk dnevnega reda skupščine ne pripravijo povzetkov posameznih točk.
- Zaradi pasivnosti posameznih delegatov bo nujno potrebno zaostriti odgovornost pri obravnavani odsotnosti na sejah, predvsem pa to velja za delegate, ki so člani ZK.
- Usposobljenost delegatov še vedno ni na zadovoljivi ravni.
- Prisotnost na sejah delegacij je otežena tudi zaradi večizmenkega dela delegatov.
- Nobene povezave in sodelovanja pri obravnavi gradiva za seje posameznih delegacij ni med delegacijami in samoupravnimi organi in družbeno političnimi organizacijami.
- V delegatskem sistemu še vedno ni dorečeno vprašanje, kdaj lahko delegacija oblikuje stališče sama, kdaj preko samoupravnih organov in kdaj na zborih delavcev.
- Opaža se, da delegati skoraj nikoli na sejah nimajo stališča svoje delegatske baze, temveč zastopajo le svoja lastna stališča.
- Posebno vprašanje je delo delegatov v posebnih SIS, v katerih imamo iz naše delovne organizacije delegate — posameznike. Za njihovo delo nihče ne ve, kako poteka, kakšno problematiko obravnavajo na sejah, čigave interese zastopajo.
- Posebna težava pri delu delegacij je še vedno poročanje o vsebini gradiva za seje skupščin. Včasih razlage pripravijo strokovne službe, včasih vodje delegacij, enotnega dogovora za rešitev te problematike pa še nismo prejeli.

Na osnovi vseh teh ugotovljenih pomanjkljivosti in plodne razprave na sami problemski konferenci so bili soglasno sprejeti zaključki, kateri naj bi pripomogli k odpravljanju težav delegatskega življenja v Tosami.

Zaključki konference:

1. Nujno potrebno je zagotoviti usposabljanje za vse člane delegacij v delegatski šoli oz. v posebni obliki usposabljanja delegatov v okviru DO. Organizacija sindikata v DO naj razpravlja o predlaganem programu usposabljanja delegatov v DO, ki ga je ustrezno pripravil Klub samoupravljalcev Domžale in predlaga ustrezno obliko usposabljanja.

2. Potrebno je detajlno analizirati prisotnost posameznih članov delegacij na sejah. V primerih, pri

katerih se ugotovi nezainteresiranost in neodgovornost za delo v delegacijah, morajo posamezne središče, ki so izvolile takega delegata, razpravljati o neodgovornem delu posameznikov. OO ZK morajo posebej obravnavati neaktivnost svojih članov v delegacijah. IOOS naj občasno obravnavajo prisotnost delegatov na svojih sejah in njihovo delo.

3. V skladu s programi dela občinske skupščine oz. skupščine SIS je potrebno vskladiti delo samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij. V kolikor samoupravne interesne skupnosti nimajo izdelanih programov dela, bi le te morale v najkrajšem času sprejeti. Le tako bomo uspeli zagotoviti pravočasna stališča, predloge oz. pripombe k gradivu za obravnavo na sejah skupščin in obenem zagotovili sodelovanje vseh subjektov pri oblikovanju odločitev v delegatski skupščini. S tem bi gotovo odpravili sedanje stanje nesodelovanja samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij z delegacijami in časovno stisko pri oblikovanju stališč za seje skupščin. Pravočasna dostava gradiv v DO je sigurno dejavnik, ki vpliva na možnost sodelovanja vseh subjektov pri oblikovanju stališč. Zato morajo strokovne službe zagotoviti, da delegati dobe gradivo pravočasno. Obenem pa je nujno potrebno, da za vsako katerikoli sejo SIS po en izvod gradiva dobe strokovne službe v DO, ki so zadolžene po službeni plati za delovanje delegatskega sistema.

4. V zvezi s problematiko povratne informacije o delu skupščin predlagamo, da se vsaj preko zapisnikov zasedanj delegatskih skupščin seznanijo delegacije, samoupravni organi in DOP s sprejetimi stališči in sklepi. Ti zapisniki pa morajo biti dostavljeni v delovne organizacije v 15 dneh po seji SIS, kajti pri tistih SIS, ki imajo seje 2 do 3 krat letno, zapisniki dostavljeni z vabilom za novo sejo, niso več aktualni.

5. Vse težave vključevanja v delo delegacij, strokovnih služb in poslovnih organov bi bile odpravljene z dosledno realizacijo predlagane 3. točke teh sklepov.

6. Kljub dobremu informacijskemu sistemu o delu samoupravnih organov pa moramo izboljšati način informiranja o delovanju delegacij. Za posamezno problematiko, ki je pomembnejša za delovno organizacijo, informacijo pripravijo strokovne službe preko informacijskih sredstev DO. Vodje delegacij oz. delegati v SIS pa so v skladu s Poslovnikom o volitvah in delu samoupravnih organov in delegacij dolžni občasno poročati o svojem delu.

7. Ugotavljamo, da so posamezna gradiva za seje skupščin občasno opremljena tudi z zgoščenimi in

razumljivimi izvlečki. Strokovne službe skupščin morajo tako oblikovati gradiva za vsako sejo. Vodje delegacij naj se bolj poslužujejo možnosti, da predlagatelji gradiv neposredno sodelujejo pri obravnavi gradiva.

8. Ugotavljamo, da so do sedaj v večini primerov razlagalci gradiv le strokovne službe delovne organizacije. Mnenja smo, da morajo biti vodje delegacij oz. delegati toliko usposobljeni, da lahko samina osnovi izvlečkov in ostalega gradiva, vodijo razpravo. Predlagamo, da si delegati znotraj delegacije razdelijo področja dela. Pri vsebinsko težjih vprašanjih pa naj se konsultirajo pri strokovnih službah DPO, predvsem pa pri strokovnih službah skupščin — predlagateljih gradiv.

9. Delegati posamezniki, ki sestavljajo delegacije na področju gospodarstva, morajo stališča za svoje delo zahtevati od ustreznih samoupravnih organov. Le tako bomo prekinili prakso, da o delu delegatov ni seznanjena njihova delegatska baza.

10. Potrebno je analizirati organizacijo posebnih in združenih delegacij zaradi poenotenja načina delegatskega delovanja v obeh TOZD oziroma DSSS.

11. Vse delegacije so dolžne te zaključke obravnavati na svojih prvih sejah, svoje delovanje pa vskladiti s temi zaključki.

Kompletno gradivo s te problemske konference bomo posredovali Sob Domžale, DPO, strokovnim službam SIS.

Vsi ti sklepi in zaključki pa sami po sebi, brez aktiviranja in večje odgovornosti vseh delavcev pri odločanju, ne bodo odpravili problema delegatskega življenja v Tosami. Zato je nujno potrebno maksimalno angažiranje vseh subjektivnih sil, samoupravnih organov, delegatov pri delu delegacij, obenem pa sprotno spremljanje uresničevanja sprejetih zaključkov na problemski konferenci.

F. Arnuš

ZAHVALA

Iskrena hvala sodelavkam in sodelavcem otroške konfeksije ter komerciala za izraze sožalja, za venca, ter za pomoč ob nenadni izgubi najinega očeta

STANETA DRČARJA

Toplo se zahvaljujemo tudi sindikatu za venco ter za ganljive besede ob njegovem odprtem grobu. Oktetu TOSAMA hvala za doživeto zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste se poslovili od njega, ter počastili njegov spomin. Posebno pa sva hvaležna vsem, ki ste ga v nemočem vremenu spremljali na zadnji poti.

Milan Drčar
Mari Jeretina

S sej samoupravnih organov

V mesecu oktobru so imeli seje naslednji samoupravni organi:
 — Skupni delavski svet — dvakrat
 — Odbor za splošne zadeve
 — Gospodarski odbor
 — Delavski svet TOZD Saniteta
 Važnejše zadeve, ki so jih v oktobru obravnavali delavci na samoupravnih organih:

OD

Skupni delavski svet je na svoji seji obravnaval spremembo vrednosti obračunskih kategorij in sicer je sprejel sklep, da se poveča vrednost za 10 % od 1. oktobra 1980 dalje. Pred izplačilom osebne dohodka za mesec november v mesecu decembru 1980, pa se ponovno preveri ocenjeni dohodek in usklajenost OD z doseženim dohodkom po spremenjenih določilih Dogovora 1980.

Samoupravni sporazumi

Skupni delavski svet in delavski svet TOZD Saniteta sta sprejela naslednje Samoupravne sporazume:

- Samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju posebne raziskovalne skupnosti za tekstilno in usnjarsko-predelovalno industrijo.
- Samoupravni sporazum o temeljih plana Banke.
- Samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju z DO Plama in dodatek k sporazumu o združevanju deviznih sredstev.

Sklad skupne porabe

Odbor za splošne zadeve je med drugim obravnaval tudi izrabo sredstev sklada skupne porabe. Sprejel je naslednje sklepe:

- Potrebno je narediti rebalans sredstev sklada skupne porabe, lo rebalansa pa se sredstva ne koristijo.
- TOZD Saniteta in TOZD Filtri krijeta izgubo iz čistega dohodka.
- DSSS mora pokriti primanjkljaj s tem, da se izvede rebalans pri združenih sredstvih sklada skupne porabe za znesek ugotovljenega primanjkljaja v DSSS.

Odprodaja sredstev

Skupni delavski svet je na svoji redni seji sprejel sklep, da se odobri odprodaja iz uporabe izločene opreme za trafo postajo v celoti ali pa posamezne dele.

Gospodarski odbor je na svoji seji sprejel sklep, da so strokovne službe dolžne, da podajo poročila, zakaj nekateri stroji dalj časa stojijo (stroj za komprese), zakaj še ni izdelan stroj za čiščenje sekundarnih odpadkov doma, kako poteka delo v oddelku netkanega blaga (večkratne reklamacije).

Zbori delavcev organizacijskih enot

Zbori organizacijskih enot so zasedali 27. 10. 1980, obravnavane pa so bile naslednje točke: gospodarjenje v devetih mesecih 1980 in začasno razporejanje prihodka, čistega dohodka, odhodka; zunanje-trgovinska situacija ter program

S sej DPO

IZVLEČKI SKLEPOV IZ 11. REDNE SEJE KOOZS TOSAMA, KI JE BILA DNE 14. 10. 1980 OB 13. URI V SEJNI SOBI DELOVNE ORGANIZACIJE

1. Sklepi zadnje seje so bili v glavnem izvršeni. Naknadno je bilo sklenjeno, da se sredstva iz članarine razdelijo po procentih, torej po številu članov v posameznih osnovnih organizacijah. Srednjeročni plan za leto 1981 — 1985 bo narejen do konca oktobra.
2. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za letoletno praznovanje in praznovanje 8. marca v občini Domžale.
 - Člani KOOZS se niso strinjali s predlogom, da bi bila podarjena darila otrokom iste vrednosti, kot darila za ostarele občane. Za ostarele občane naj poskrbi Rdeči križ. Poudarili smo, da bi se sredstva, ki bi se združevala na ravni občine, porabila izključno samo za obdaritev otrok za dedka Mraza in žen ob Dnevu žena, ne pa za honorarje tistih, ki bi sodelovali pri organizaciji teh prireditvev. Tudi kmečki otroci morajo biti obdarjeni prav tako, kot vsi drugi otroci, da ne bo prihajalo do razlik.
 - Proslava ob Dnevu žena naj bi bila samo ena, da bi se jo udeležile lahko tudi delavke, ki delajo v dvoizmenskem delu. Denarna obdaritev ob Dnevu žena se ne ukine.
3. Glede akcije NNNP se moramo držati nalog, ki so nam zadane.
 - Sklenjeno je bilo, da se zadolži SKS, da izdela obrambne načrte po posameznih TOZD. Formira naj se komite za SLO v Tosami. Na nivoju DO mora biti osnovan organ, ki bo vsklajeval obrambo in zaščito med TOZD-i.
4. V zvezi s akcijo o ugotavljanju najnižjih OD v Tosami je bilo ugotovljeno, da so bili v leto-

SIS zdravstva in presežki SIS za leto 1980.

Delavci so na zborih sprejeli razporeditev čistega dohodka, prihodka in odhodka ter pokritje preseženega programa SIS za zdravstvo s prelitjem sredstev in drugih SIS; zavrnili pa so predložene rešitve v zvezi s skladom skupne porabe ter povečano prispevno stopnjo za zdravstveno varstvo v letu 1981.

Nada Skubi

šnjem letu izplačani najnižji OD v naši DO v oddelku mikalnice in sicer naslednjima tovariščicama:

- tov. Kos Anici 4.793,00 din
- tov. Smolnikar Ivanki 4.935,00 din.

Omenjeni delavki sta dobili zgoraj navedeni OD v času uvajanja v delo in sicer je v to všteta samo osnovna kategorija in 20 % stimulacija.

5. Obravnavali smo tudi Osnutek Samoupravnega Sporazuma o štipendiranju.

Vedno bolj moramo biti pozorni na socialne probleme tudi v naši DO.

Večje štipendije se bodo od sedaj naprej podeljevale za tiste poklice, za katere ni dovolj velikega zanimanja.

Prav tako bo vedno bolj na višino štipendije vplival tudi učni uspeh.

Tistemu študentu, ki bo prej zaključil šolanje, torej pred rokom, se izplača nagrada v enkratnem znesku.

6. Blagajna samopomoči nas je proslila za posojilo denarja, ker sedaj potrebujejo ljudje denar za nabavo ozimnice. Odobrili smo jim 20.000,00 din posojila. Rok za vrnitev denarja je 31. 3. 1981.

— Letos ne bomo organizirali sindikalnega izleta. Naslednje leto spomladi pa bomo obiskali Titovo grobnico na Dedinju.

Urbanija Martina

Življenje teče

Upokožitev

»Saj nimam kaj povedati«, je zatrdila tov. Joži Kovačič, ki je 5. novembra praznovala svoj petdeseti rojstni dan.

Po govorici kaj lahko ugotoviš, da je Dolenjka. Doma je bila s Tolstega vrha pri Sentjerneju, kjer je živila do petindvajsetega leta. Mati ji je umrla že v prvih tednih njenega življenja, tako da je svoje otroštvo in mladost preživela pri teti na kmetiji. Na prigovarjanje sestrice, ki je živila v Ljubljani, se je tudi ona zaposlila v Ljubljani. S tem se je znebila težkega dela na kmetiji, vendar je kot podnajemnica morala poleg dela v tovarni pomagati tudi pri raznih gospodinjstvih opravilih kjer je stanovala. Zaposlena je bila v več delovnih organizacijah: Rašici, Elmi, Metalki, sedaj pa je že šesto leto v oddelku otroške konfekcije.

Pred sedmimi leti se ji je z nakupom garsoniere v Domžalah uresničila njena največja želja. Sedaj pravi, da nima več kakšnih posebno velikih želja. Da bi bila le zdrava malo bolj kot je.

Vse življenje človek dela in tudi tedaj, ko ima možnost, da bi malo več počival, se mu toži po delu.

»Kar malo dolgač mi bo in bi še kar delala«, pravi naša upokojenka tov. PEPCA SUŠTAR, ki je v TOSAMI delala polnih 33 let. Le malo je takih, ki v enem podjetju »vzdržijo« večino delovne dobe, še manj takih, ki bi vso delovno dobo delali na enem delovnem mestu.

»Le prvi dve leti sem šla nekajkrat v konfekcijo pomagat k šiviljam, drugače pa sem vedno delala kot mikalka. Sprva so v mikalnici delale na enem stroju, ko pa sem prišla jaz v tovarno, smo že imele na skrbi po dva mikalnika.

Iz belilnice smo dobile posušeno vato v vrečah. Nato smo je morale vso »scufati« na roke in jo polagati na mikalnice ter nato role mikane vate snemati in tehtati.

Najhuje je bilo, kadar smo delali odejno vato. V tistem malem prostoru se je tako kadilo, da smo imele čez usta gazo, da smo sploh lahko dihal. Kasneje so izdelavo odejne vate preselili v Krašnjo. Težki so bili takrat delovni pogoji, vendar smo se s sodelavkami čudovito razumele, delile smo med

seboj slabo in dobro in si res pomagale.

Tudi, ko smo se preselili v nove prostore smo še nekaj časa vato trgali ročno, kasneje pa so prešli na izdelavo svitkov.

Približno šestindvajset let sem delala v treh izmenah, nič koliko sobot in celo nedelje, če je bilo potrebno.

V novi mikalnici nas je preveč, veliko strojev. Med sodelavkami ni več tiste složnosti, razumevanja in prijateljstva. Moram pa povedati, da so mi v oddelku ustregli kolikor so mogli, ko sem imela bolne starše. Lahko sem se menjala v izmenah kakor mi je bolj ustrezalo, da sem jih lahko negovala in vse postorila doma. Zato me na TOSAMO vežejo lepi spomini. Saj je res včasih kaj narobe, a na to sem kar pozabila.

Pepca ima doma dovolj vrta, da ga bo obdelovala, rada šiva in veze gobeline. Njena življenjska volja in veselje do dela sta veliki, zato ne bo mirovala, dokler bo lahko delala karkoli.

»Tudi med ljudi bom šla, da se ne bom popolnoma zaprla vase in se izolirala in tako mi bodo hitreje minevali dnevi.«

To ji rada verjamem in želim, da bi po upokojitvi doživljala še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Naš izlet

Prijetno je bilo videti poln avtobus mladih Tosamovcev. Popolnoma nov avtobus nas je 18.10.80, nekaj minut čez 6. odpeljal proti Štajerski.

Jutro je bilo deževno, zaspano. Nato se je zbudilo sonce in po kavici v Celju smo se tudi mi; postajali smo vse glasnejši. Griči ob cesti so bili vse bolj obsijani in sploh se še nismo povsem nasmejali, ko smo že lahko opazovali številne vinograde, zidanice... seveda Zagorje. Že smo se peljali po spominskem parku Kumrovec-Trebnje, ali deželi Titovega otroštva. V tej deželi se je v vasi Kumrovec, na robu Kumrovske doline pod griči, rodil Josip Broz-Tito. Prišli smo v Kumrovec.

To je izrazito srednjeveška vas, položena ob tedaj edini prometni žili, blatni vaški cesti, ki je od nekdanje povezave Ptuj in Sisak ter odpirala Kumrovcanom pot v svet. Kumrovec je dobil ime od cesarskih grofov, za katere so bili vsi kmetje »kumrni«, se pravi ubogi, suhi, blatni in revni.

V tej vasi je največje pozornosti številnih obiskovalcev iz vse Jugoslavije in iz tujine, ki prihajajo tja v vseh letnih časih, nedvomno

deležna hiša, v kateri se je rodil jugoslovanski predsednik. Brez te hiše in spominskega doma, bi bil Kumrovec slejkoprej ena izmed nerazvitih vasic v dolini Sotle, v kateri bi se komaj kdo ustavil.

Pravijo, da je jesen v Zagorju nemara najlepša, ko zori grozdje, ko je trgat, ko gozd dobi rumene, rjave, pa kdo bi mogel prešteti pisane barvne odtenke, s katerimi je umetnica narava pokrila ta del svoje pokrajine. V lepem sončnem jutru seveda nismo prezrli vseh teh lepot. Po stopnicah smo odšli na ogled mogočne zgradbe spominskega doma, ki prav izstopa v tej skromni vasi. Poleg Titove rojstne hiše je zdaj druga najbolj obiskana zgradba v Kumrovcu dom borcev NOV in mladine Jugoslavije, ki so ga postavili na gričku nad krajem. To simbolično zgradbo so začeli postavljati na pobudo borčevskih organizacij Kumrovca in Posavja iz Ljubljane ter s skupno akcijo Zveze združenj borcev NOV in ZSMJ. Z deli so končali 1974. Trije predeli doma, družbenospomeniški, restavracijski in hotelski, so povezani s trgov, ki je lahko oder na prostem, množično zbirališče, razgledišče, sprehajališče. Poleg knjižnice, čitalnice in likovne zbirke je v domu velika dvorana s 300 sedeži, manjša dvorana in vr-

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Ta leta, kar je v lastnem stanovanju se ji zdijo najlepša, zato ji tudi najhitreje minevajo. Dosti ima sedaj tudi prostega časa, ki ga najraje posveča branju knjig in delu na vrtu, pa tudi na kakšnem sprehodu ali izletu gre rada.

S sodelavkami se dobro razume, pa tudi nobena stvar je v Tosami posebno ne moti, zato rada prihaja in opravlja svoje delo. Ob njenem jubileju ji tudi mi iskreno čestitamo.

sta drugih delovnih prostorov. Hostelski del vsebuje sedeže v dveh restavracijah in terasah, udobne sobe in plavalni bazen. V domu stalno deluje politična šola ZKJ — »Josip Broz-Tito«.

V veliki dvorani so nam z diapozitivi pokazali nastanek in gradnjo tega doma, graditelje njegove prostore. Nato smo si ogledali še film o Titovih zadnjih obiskih v SZ in Koreji.

Po ogledu spominskega doma smo se spustili v vasico. Opazili smo, da se je v Kumrovcu marsikaj spremenilo. Zgradili so novo trgovino, pošto, postavili prodajalne spominkov in turistične kazi-pote, obnavljajo restavracijo, številne hiše...

Rojstna hiša Josipa Broza stoji sredi Kumrovca. To je značilna tamkajšnja stara vaška hiša s

skupno vežo in kuhinjo. Zdaj je v njej muzej. V levem delu zgradbe so predmeti in dokumenti, ki na kratko prikazujejo Titov življenjepis (pohištvo iz njegovih otroških let, maršalska uniforma...). Na dvorišču na desni strani pred hišo je spomenik pokojnega tov. Tita, delo kiparja Antuna Avgustinčiča.

Veliko smo videli v Kumrovcu. Med številnimi griči, ki so bili polni vinogradov in obiračev grozdja smo se odpeljali proti Stubicam. A med potjo se je pokvarilo vreme. V dežju smo si lahko le na hitro ogledali veličasten spomenik voditelju kmečkih puntov — Matija Gubca. Nekateri so si ogledali še muzej kmečkih uporov na tem področju, v prijetnem dvorcu nedaleč od spomenika.

Kosilo so nam pripravili v hotelu Matija Gubec v Stubiških To-

plicah, prepričali smo se tudi o toploti vode v bazenih.

V deževnem popoldnevu smo pot nadaljevali proti Ptuj. Ptuj Ptuj je že več kot 1911 let staro slovensko mesto z bogato preteklostjo in takoj, ko smo prišli čez dravski most smo se spomnili puštnih kurentov. Zavili smo na ptujski grad, v katerem so zdaj zbirke pokrajinskega muzeja. Skoda, bil je zaprt; z grajskega obzidja smo si ogledali stari del mesta, ki je zdaj v celoti zaščiten in široko Dravo pod nami. Seveda smo si podrobno ogledali tudi grajsko gostilno, ki pa je bila odprta.

Povsem normalno, da smo dobro razpoloženi iz Ptuja nadaljevali pot proti Tosami in jesenski dež nam sploh ni prišel do živega.

Tone C.

In memoriam

V mesecu oktobru je preminil v 71. letu starosti Tosamin upokojenec Stane Drčar. Pokojni je opravljal v Tosami dela in opravila vratarja 8 let, pred 13 leti pa je bil iz zdravstvenih razlogov upokojen.

Stane Drčar je že kot mlad fant skusil vse tegobe grenke borbe za kruhom, zato je v času NOB kaj kmalu doumel pomembnost boja za narodovo osvoboditev in za boljše in pravičnejše življenje.

Stane Drčar je kot delavec vestno opravljal vse zaupane delovne naloge in kot tak dober delavec in človek, bo vsem, ki so ga poznali in se srečevali z njim pri delu, ostal v spominu.

Obvestilo športnikom

Obveščamo vas, da športna komisija pri Konferenci osnovnih organizacij sindikata in osnovna organizacija ZSMS Tosama organizirata v počastitev 29. novembra — Dneva republike, odprto tovarniško tekmovanje v šahu, namiznem

tenisu, streljanju z zračno puško in kegljanju.

Organizatorji posameznih tekmovanj, čas tekmovanja in kraj tekmovanja je razviden iz naslednje tabele:

Panoga	Organizator	Datum tekm.	Čas tekm.	Kraj tekmovanja
šah	Hafner Marjan Jeretina Olga	14. 11. 1980	ob 18. uri	DO Tosama jedilnica
namizni tenis	Strukelj Marjan Poznič Marjan	12. 11. 1980	ob 16. uri	telovadnica OŠ Dob
streljanje	Kovič Janez Kern Stane	19. 11. 1980	ob 16. uri	Delavski dom na Viru
kegljanje	Klopčič Slavko Kerč Janez	22. 11. 1980	ob 8. uri	gostišče Brinovec Vir

Tekmovanje se bo odvijalo ločeno za ženske in moške. Vsi zainteresirani posamezniki za posamezne panoge naj se 1 dan pred pričetkom tekmovanja v panogi pri-

javiijo organizatorju tekmovanja. Udeležite se tekmovanj v čim večjem številu!

Pripravljalni odbor

Osebnosti

Rojstni dan praznujejo od 12. 11. do 11. 12. 1980

TOZD SANITETA

Mikalnica

22. 11. Burja Branka, 3. 12. Cerar Fani, 5. 12. Cerar Martina, 24. 11. Cajhen Marija, 3. 12. Gotar Joži, 25. 11. Hribar Kati, 16. 11. Lončar Francka, 27. 11. Osolnik Marija, 13. 11. Rode Zinka, 6. 12. Urbanija Marija, 14. 11. Vrhovnik Gizele, 17. 11. Vrečar Mira.

Otroška konfekcija

13. 11. Arnuš Betka, 20. 11. Grošelj Francka, 5. 12. Ivanetič Majda, 2. 12. Jeretina Marija, 27. 11. Križnar Ivanka, 23. 11. Lukanc Tončka, 22. 11. Petotnik Viktorija, 3. 12. Stupica Marija, 14. 11. Štrukelj Bori, 28. 11. Rihtar Silva.

Sanitetna konfekcija

8. 12. Cerar Marija, 20. 11. Erminio Joži, 24. 11. Gostič Angelca, 19. 11. Gregorič Elizabeta, 15. 11. Kveder Nika, 9. 12. Kolbl Marta, 20. 11. Lederer Betka, 28. 11. Podbevšek Mici, 24. 11. Pančur Majda, 23. 11. Rožič Betka, 28. 11. Sušnik Cilka, 19. 11. Šorn Ani, 15. 11. Zabret Silva.

Tkalnica ovojev

27. 11. Andrejka Andrej, 10. 12. Majdič Pavla, 11. 12. Miklavčič Fani.

Pripravljalnica

22. 11. Ferlič Cilka, 9. 12. Koprivnikar Rozka, 9. 12. Kokalj Cilka, 23. 11. Osolin Franc.

Tkalnica širokih tkanin

12. 11. Gostič Valentina, 29. 11. Grad Francka, 25. 11. Smolnikar Štefka, 12. 11. Sevšek Slavka, 11. 12. Šinkovec Marija, 22. 11. Vehovec Andrej.

Belilnica

13. 11. Kosmač Pavla, 28. 11. Urbanija Franc, 29. 11. Kokalj Franc.

Vlaknovinski oddelek

7. 12. Cerar Franc, 3. 12. Gornik Franc dipl. ing.

Vodstvo sanitete

18. 11. Anzi Friderik dipl. ing., 26. 11. Hrovat Marija, 29. 11. Leskovec Janez dipl. oec., 26. 11. Urbanija Marija.

TOZD FILTRI

6. 12. Grošelj Majda, 25. 11. Jančar Betka, 16. 11. Kramar Joži, 25. 11. Pevec Jana, 20. 11. Pavlič Andrej, 5. 12. Sušnik Minka, 15. 11. Kralj Majda, 12. 11. Sankovič Stanika, 1. 12. Nemec Aleksander.

DSSS

Pomožni obrati

15. 11. Breznik Tomaž, 15. 11. Grilj Franc, 12. 11. Kerč Miha, 10. 12. Koželj Štefan, 4. 12. Kerč Jože.

Komerciala

26. 11. Burja Julka, 17. 11. Capuder Albert, 22. 11. Burja Vinko, 2. 12. Debevc Marjan, 7. 12. Jeretina Franc, 8. 12. Piskar Niko, 9. 12. Strehar Zvonka.

Ostale skupne službe

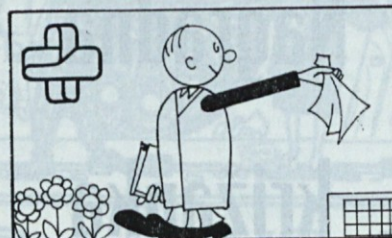
9. 12. Breznik Helena dipl. ing., 11. 12. Bunič Kristina, 9. 12. Deisinger Štefka, 30. 11. Kavka Mira, 7. 12. Krasnik Marija, 9. 12. Mežnar Silva, 23. 11. Medved Marija, 30. 11. Novak Kristina, 26. 11. Pogačar Nuša, 18. 11. Prelovšek Marija, 16. 11. Rožič Franc, 12. 11. Drešar Pavla.

Prišla v del. organizacijo:

Svetlin Darko, Zule Bojan.

Odšli iz del. organizacije:

Mav Pavle, Kovač Marija — spoznamo, Šuštar Pepca — upokojena, Pavlič Janez.

Poročili so se:

Cerar Andreja — Kobelj, Zalaznik Ivanka, Bonić Marija — Platin, Zupan Marko.

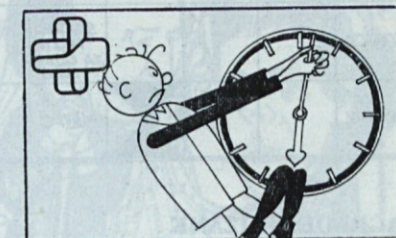
Rodili so se:

Jeretina Dragici — hči, Sušnik Pavletu — hči, Ficko Zori in Antonu — sin, Korošec Tatjani — hči, Kvas Ivanki — sin, Kokalj Pavli — sin, Jeretina Metki — hči.

ZAMUDNIKI V OKTOBRU

V mesecu oktobru so naslednji delavci zamudili 2 krat ali večkrat na delo:

- Viktor DEČMAN (KS) 6., 9., 14. 27.
- Majda ŠTEMPIHAR (KS) 7. in 16.
- Janez PIŽMOHT (KS) 6. in 9.
- Zoran KRIŽMAN (KS) 14. in 15.
- Milan DRČAR (KS) 20. in 27.
- Marta DRČAR (TOZD Saniteta-strokovne službe) 20. in 27.
- Slavko KLOPČIČ (vlaknovinski oddelek) 28. in 29.

